

وضعیت قضائی و تصمیمات محاکم در مورد قوانین خارجی

بدیهی است روش قضائی محاکم از روی عدالت است و عموم افراد در پیشگاه محاکم متساوی الحقوق میباشند و همین طور که خارجی ها در ایران محترمند قوانین خارجی هم محترم است ولی چون مذهب رسمی ایران اسلام است رعایت قوانین اسلامی در محاکم لازم است مثلاً اگر دو نفر ایرانیها نسبت بچیزهائی که قابل تملک نیست در محاکم اقامه دعوی نمایند و معامله نموده باشند از قبیل خرید و فروش خمر یا آلات لهو و لعب و قمار و غیره یا نجس العین مثل کلب و خنزیر که شرعاً حرام است دعوی آنها قابل پذیرفتن نیست زیرا روایتی است که فرموده اند **اذا حرم شیئاً حرم ثمنها**.

مگر چیزهائی که منفعت محلله داشته باشد مثل سگ شکاری یا سگ گله که ممکن است منفعت محلله را خواسته قرار دهند در اینصورت مانعی برای پذیرفتن دعوی نیست و لکن اگر افراد غیر مسلم بابتند قوانین جاری مطالبه آلات و ادوات محرم را نمایند دعوی قابل پذیرفتن است در امور راجعه بمیراث و ازدواج و طلاق هم که قوانین خارجه مختلف است اگر اصحاب دعوی مسلمان باشند طبق قانون اسلام و مقررات آئین دادرسی عمل میشود و اگر اصحاب دعوی غیر مسلم باشند برای رعایت قوانین خارجه دعوی را قبول و برای فصل و قطع دعوی احاله امر بهیئت مذهبی آنها که اکثریت دارند احاله میشود تا اظهار عقیده نمایند و دادگاه طبق عقیده آنها بصدور رأی مبادرت مینماید. اشکال در موردی است که یکی از اصحاب دعوی مسلم و دیگری غیر مسلم باشد بمقتضای **الاسلام یعلو واولا یعلی علیه** بر طبق قوانین ایران و قواعد مذهبی عمل خواهد شد.

و در مواردیکه یکی از افراد خارجه از اصحاب دعوی باشد بتقاضای طرف قبلاً باید تامین خسارات محتمله را بدهد مگر در موردیکه اتباع ایرانی در خاک دولت متبوعه تبعه خارجه از دادن چنین تأمین معاف باشند. و اگر تبعه خارجه مدعی باشند مادام که تامین خسارات را ندهد دادخواست او متوقف میشود.

همین عملیات محاکم و تصمیمات آنها دلیل است که قوانین خارجی را هم محترم می شمارند

و اینکه استعمال شده از موارد اجرای قوانین خارجی - معلوم است در ایران عملیات اجرائی قوانین خارجی بر طبق روابط بین دول ایران با دول خارجی است هر قسم طرفین متعاهدین توافق نموده باشند عمل میشود.

وضعیت قضائی و تصمیمات محاکم در مورد قوانین خارجی

اتباع هر دولتی در ایران کاملاً در حمایت مأمورین دولت متبوعه خودشان میباشند و در مسائل قضائی اعم از حقوقی و جزائی تابع قوانین دولت ایران خواهند بود. و اینکه استعمال شده روش قضائی ایران نسبت بقوانین خارجی مانند یک قانون است یا عنوان دیگر تلقی میشود.

بدیهی است تشکیلات هر دولتی مختلف است همین طور که قوانین ایران و قوانین سیاسی دول متحد نیست قوانین یکدیگر هم مختلف است و در عین حال که قوانین خارجی را محاکم محترم میدانند در صورتیکه من حیث المفاد اختلافی بین قوانین ایران و قوانین خارجه باشد عمل محاکم باید طبق قوانین داخلی باشد بدون اینکه نسبت بقوانین خارجه سوء تعبیری یا بی احترامی نماید زیرا همین طور که هتک احترامات خارجه مستلزم است نسبت بقوانین آنها هم سوء تعبیر و بی احترامی نمیشود پس اگر طبق قانون خارجه طبع و نشر کلیه اعلانات مضره و غیر مضره آزاد باشد و بخواهند اعلاناتی که مصلحت دولت و ملت باشد در ایران منتشر نمایند البته جلوگیری میشود و این جلوگیری بی احترامی از قانون خارجه نیست بلکه طبق قانون ایران انتشار دادن اوراق ممنوعه اکیداً قدغن گردیده بلکه انتشار دهنده هم مستحق تعقیب کیفری است.

و اینکه استعمال شده است چه مرجعی عهده دار بررسی قوانین خارجی است. در صورتیکه بررسی بقوانین بمنظور رفع نواقص آنها است و ایران بررسی بقوانین خارجه نمینماید و اگر قانونی باشد که ایران و خارجه در آن مشترك المنفعه باشند بوسیله وزارت خارجه از مقامات مربوطه رفع نواقص را میخواهند و اگر قانون یا مقالات فتنه انگیز باشد جلوگیری از انتشار آنها میگردد. و اینکه استعمال شده اگر نسبت بقوانین سوء تفسیر شود مورد رسیدگی فرجامی نمیشود یا خیر.

در دیوان کشور بدو رسیدگی بدعوائی نمیشود مگر راجع بوزراء ولی اگر قانونی مورد استناد دادگاه شده باشد و سوء تفسیر نموده باشند بتقاضای ذی نفع رسیدگی میشود و حکم صادره نقض میگردد و تهیه مستندات قوانین هم با مدعی العموم است. و اینکه نوشته اند طرق رسیدگی بگواهی نامه های صادره از مأمورین خارجه چه نحو است. البته اگر یکی از اصحاب دعوی سندی ابراز نماید که دارای گواهی باشد و طرف مقابل انکاریا تردید نماید بطوریکه در قانون آئین دادرسی رسیدگی باعتبار اوراق میشود و اینکه از طرز تهیه دلائل استعمال شده.

البته در مسائل حقوقی ممنوع است که محاکم دادگستری برای اصحاب دعوی تهیه دلائل نمایند ولی اصحاب دعوی اگر تقاضای تأمین دلیل نمایند دادگاه برای حفظ دلائل آنها اقدام خواهد نمود و در مسائل جزائی تهیه دلائل بعهد دادستان است بوسیله بازپرس ها بدو جمع آوری دلائل میشود.

اخیراً استعمال شده وظیفه وکیل هر کشور در مقابل دلائل قانونی خارجه چیست کلیه وکلاء نمایندگان موکلین میباشند حدودیکه موکلین برای برای وکیل قرار میدهند انجام و تجاوز از حدود وکالت جایز نیست.